

alle omstændigheder.

Stk. 3 indeholder en bestemmelse om samvirkende skadesårsager, hvilket svarer til Haag-Visby-reglernes artikel 4 og til artikel 5, stk. 7, i Hamburg-reglerne. Den indebærer, at transportøren, når en skade er opstået såvel på grund af fejl eller forsømmelse fra hans side som af anden årsag, blot er ansvarlig i det omfang, skaden kan henføres til hans culpøse adfærd. Det påhviler dog transportøren at bevise, i hvilken udstrækning skaden ikke kan henføres til fejlen eller forsømmelsen. Bestemmelsen er udformet med forbillende i artikel 17, stk. 5, i konventionen om fragtaftaler ved international godsbefordring af landevej (CMR), jf. bekendtgørelse C nr. 93 af 21. september 1965.

Til § 276. Skade på grund af navigering og brand

Paragraffen svarer til den gældende sølovs § 118, stk. 2, litra a og b, og Haag-Visby-reglernes artikel 4, stk. 2, litra a og b. Hamburg-reglerne indeholder ikke en tilsvarende regel.

Fra hovedreglen i udkastets § 275 om transportørens præsumptionsansvar foreligger der i henhold til denne paragraf en legal undtagelse for såvidt angår nautisk fejl og brand. Paragraffen stemmer med den nuværende § 118, stk. 2, litra a og b, og stk. 3 i den gældende sølov. Baggrunden for undtagelsen er sørejsens karakter af en fælles fare for skib og last.

I medfør af *stk. 1* foreligger der ansvarsfrihed ved nautisk fejl og ved brand. Disse ansvarsfrihedsgrunde kan dog falde bort, dersom oprindelig usødygtighed foreligger. Dette er anført i *stk. 2*. Transportørens grundlæggende pligt til at benytte et sødygtigt skib fastslås i udkastets § 264, stk. 2. Pligtens erstatningsretlige side angives i nærværende bestemmelse.

Der foreligger to betydningsfulde begrænsninger i disse undtagelser. For det første pligten til at holde et skib sødygtigt i tiden inden rejsens begyndelse, dvs. såkaldt oprindelig sødygtighed. For det andet er ansvaret ikke objektivt, men et præsumptionsansvar. Transportøren skal bevise, at han har udvist tilbørlig omhu.

Til § 277. Ansvar for levende dyr

Paragraffen svarer til den gældende sølovs § 168, stk. 2, Haag-Visby-reglernes artikel 1, litra c, og Hamburg-reglernes artikel 5, stk. 5.

Baggrunden for en særregel om ansvar for transporter af levende dyr er, at sådanne transporter indebærer specielle problemer blandt andet vedrørende pasning og tilsyn med dyrene. Desuden kan dyrene mange gange repræsentere betydelige værdier.

Medens den gældende sølovs § 168, stk. 2, giver transportøren ret til at fraskrive sig ansvaret blandt andet for levende dyr, foreslås i *stk. 1* en regel svarende til Hamburg-reglernes artikel 5, stk. 5, der fastsætter en legal modifikation i den generelle ansvarsregel, når der transporteres levende dyr. Herefter skal transportøren ikke være ansvarlig for de specielle risici, som er forbundet med transporter af denne slags.

Kan transportøren bevise, at han har fulgt de særskilte instruktioner, som er givet ham vedrørende dyrene, og at skaden kan henføres til de specielle risici, som foreligger ved transport af levende dyr, skal skaden præsumeres at skyldes sådanne særlige risici, for såvidt det ikke kan bevises, at skaden helt eller delvis berode på fejl eller forsømmelse udvist på transportørens side, jf. *stk. 2*. En transportør er dog ikke befriet fra sit ansvar, blot fordi han har fulgt de ham givne instruktioner, som han måtte have forstået var fejlagtige.

Til § 278. Ansvar for forsinkelse

Paragraffen svarer til artikel 5, stk. 1-3 i Hamburg-reglerne. I den gældende sølov findes bestemmelser om forsinkelsesansvar i § 118 og § 130.

Ved sølovsændringen i 1973 indførtes en udtrykkelig præceptiv bestemmelse om ansvar for forsinkesskade. Baggrunden var den opfattelse, som var kommet til udtryk, fremfor alt i engelsk retspraksis, om, at forsinkelsesansvaret ikke blot omfattede sådanne »forsinkelses-skader«, som førte til tingsskade på godset, men også rene forsinkesskader.

I *stk. 1* er indtaget en bestemmelse, som svarer til det, der følger af den gældende sølovs § 118, stk. 1, vedrørende spørgsmålet om forsinkelse. Transportøren er således i medfør af ho-